

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 3. Quandonam peccatum injustæ detentionis continuatur, &
multiplicatur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

sio restitutionis est virtualiter acceptio rei alienæ continuata, invito Domino, ideóque furtum continuatum contra præceptum negativum, *non furtum facies*. Unde Conc. Gener. Later. IV. c. 39. ait *non multùm interesse, præsertim quoad periculum animæ, detinere injustè, ac invadere alienum*: & à Trident. sess. 25. c. 12. qui decimas non solvunt, res alienas invadere dicuntur. Hinc mortaliter peccat, qui notabili tempore omittit restitutionem, vel solutionem integram, quam potest facere, vel etiam brevi tempore omittit, si inde creditor damnum grave patiatur. Quia tunc graviter lædit Jus alterius: nec excusatur, eò quòd imposuerit hæredibus suis obligationem restituendi, cum hanc ipse nunc habeat, & implere teneatur. Adde quòd sæpè hæredes non restituant, ideóque periculum sit ne omittatur restitutio: qui autem non potest restituere, debet habere voluntatem saltem implicitam restituendi, cum primùm facultas restituendi aderit, & moralem diligentiam adhibere ad hanc facultatem comparandam: qui enim tenetur ad finem, simul tenetur ad media ad eum necessaria. Qui verò non potest totum restituere, tenetur statim restituere, ac solvere partem quam potest, cum circa illam non habeat justam excusationem.

Q. 3. *Quandonam peccatum injustæ detentionis continuatur, & multiplicatur?*

Resp. I. Qui non restituit, vel debita non solvit, cum potest, & debet, actu peccat toto

tem-

tempore, quo id omittit: quia omissio restitutionis, vel solutionis debitæ toto eo tempore, quo fieri potest, est injuriosa proximo: nam per illam continuè læditur jus, quod habet possidendi rem suam, vel sibi debitam, & ea utendi; & talis omissio est sufficienter voluntaria, cum omittens possit, & debeat restituere, & ad hanc obligationem advertere. Tunc enim si non restituit habet voluntatem continuam saltem interpretativam detinendi rem alienam, vel alteri debitam: quæ voluntas permanet moraliter, quamdiu non retractatur, vel interrumpitur; sicut qui alium injustè conjicit in carcerem, & ibi relinquit, continuè peccat, quia continuè lædit jus proximi.

Igitur qui non restituit, cum potest, peccat actu singulis momentis, non quidem singulis novum peccatum addendo, sed prius actu continuando. Quod quò plus durat, eò fit gravius ratione majoris liberæ durationis, vel etiam majoris nocuenti, quod inde Dominò evenit, nisi tale peccatum detentionis interrumpatur, & multiplicetur.

Resp. II. Iniquus detentor rei alienæ, vel alteri debitæ, novum peccatum admittit, & sic multiplicat numero peccata injustæ detentionis. 1. Quoties habet voluntatem expressam non restituendi; nam quilibet ejusmodi actus est peccatum; & nihil est exterius in quo illi actus uniantur, & continentur, ad faciendum unum moraliter actum. 2. Quoties inter-

rumpit illud peccatum actuale detentionis, & postea advertit, vel advertere potest, ac debet ad obligationem restituendi, & tamen non restituit, cum potest: quia toties omissio restitutionis est ei saltem interpretativè voluntaria, & nova culpa. Interrumpitur autem moraliter per contritionem, vel propositum restituendi, per impotentiam restituendi, per somnum, vel longam distractionem, aut occupationem circa alias res: nam tunc volitio non restituendi non durat virtualiter eadem numero. Ex dictis sequitur iniquum detentorem teneri explicare in confessione **1.** Totum tempus, quo suâ culpâ non restituit, vel non solvit, ut intelligatur gravitas peccati, & quantum fieri potest multitudo actuum interiorum, vel continuatio æquivalens multis actibus internis. **2.** Numerum volitionum non restituendi, seu quoties admisit novum peccatum detentionis; nam tot sunt peccata numero distincta. **3.** Quoties interim occasionem restituendi habuerit, & neglexerit, ut intelligatur multitudo actuum, seu omissionum exteriorum. **4.** An Dominus ex illa detentione tristitiam magnam, vel grave damnum passus sit, ut intelligatur tota malitia detentionum.

Sed quid si detentor utatur re aliena?

Resp. 1. Si Domino perinde sit, ut aris hereditariâ suâ, an eam apud te detineas otiosam, non magis peccas utendo, quàm retinendo solùm; quòd

quòd si Dominus longè ferret ægrius usum, quàm otiosam detentionem, eo quòd res usu atteratur, vel periculo exponatur, tunc gravius peccas usu ejus rei, quàm nuda detentione: nam plus est cæteris paribus uti re aliena, quàm eam nude detinere invito Domino, ac proinde major est injuria. 2. Si res apud te facta sit deterior, ita ut prudenter judices, Dominum eam non amplius velle, sed potiùs pretium ejus; non peccas eâ utendo, aut eam destruendo, quia hoc non facis invito Domino. Peccas tamen, ejus pretium non restituendo, cum primùm potes.

CAPUT III.

De Radice obligationis restituendi.

Q. I. Unde oritur obligatio restituendi?

Resp. Ex quatuor Capitibus scilicet I. Ex injusta acceptione, qua intelligitur injusta, & culpabilis rei alienæ ablatio, retentio, vel damnificatio, ex cap. ult. de Injur. ibi: *si culpâ tuâ datum est damnum, vel injuria irrogata, seu aliis irrogantibus opem tulisti, aut hæc imperitiâ tuâ sive negligentia evenerunt, jure super his satisfacere te oportet.* Nam jus per injuriam auferri nequit: ergo in eo, cujus res ablata, vel destructa est, semper manet jus ad illam habendam, vel ejus pretium, quod est res æquivalenter: ac proinde manet in altero obligatio restituendi.